

BALAITÚS

Alto Gállego

Des de Respomuso per la Gran Diagonal

Distància	16 km
Desnivell acumulat	+1160 -2055m
Nivell de dificultat	difícil
Data	3 de setembre de 2013
Cartografia	Ed. Alpina: Valle de Tena (1:25000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=7885552

Ascensió al Balaitús des de Respomuso per la ruta normal de la Gran Diagonal, pujant pel Gorg Helado. Per al retorn utilitzem un itinerari no pas desconegut, però menys habitual: el Coll Wallon, que ens permet fer drecera.

Anomenat en occità Vathleitosa i en francès Balaïtous, també és conegut com a Marmuré o Gran Marmuré i s'ha ressenyat en aragonès a diversa cartografia com a Pico os Moros, denominació que sembla poc fonamentada.

Cim que, per la seva ubicació al bell mig d'una zona lacustre, clivellada d'altres cims alterosos, i amb un bon refugi a prop, és molt visitat.

El massís del Balaitús (Balaitús i Frondellas) alberga els cims superiors a 3000 metres més occidentals del Pirineu.

Accés. A la Sarra hi mena una carretera des del nucli de Sallent de Gállego. A l'entrada d'aigües hi ha un berenador i lloc per aparcament. Seguim el GR 11 pel marge dret del riu Aguas Límpias fins a Respomuso.

Refugi de Respomuso (2140 m)

Un ben senyalitzat camí s'enfila en suau pendent vers l'WNW. És el de servei de la conducció d'aigua dels Ivons d'Arriel a l'embassament de Respomuso.

En aquest tram, entre altres, vers el SW destaquen la Punta Escarra, Collarada i Pala de Ip.

Ivons d'Arriel (2180 m)

Atenyem el Barranc d'Arriel i els primers estanyols. Virem al N i, per camí ben definit, voregem pel marge esquerre (hidrogràfic) de l'ívó d'Arriel Bajo fins a la seva entrada d'aigües. Domina el paisatge la mola del Palas o Pallás.

Ivó d'Arriel Baxo (2170 m)

Per la dreta baixa el camí per on retornarem, però continuem vers el N i anem a passar entre l'Ivó d'Arriel Alto (amagat, més alt) i el seu desguàs cap al de baix. Virem 90° vers l'E tot fent llaçades per entremig del pedregar per salvar el fort pendent. La panoràmica del que hem vist fins ara s'eixampla amb tots els ivons d'Arriel als nostres peus i, poc abans del coll, apareix el nostre objectiu, el Balaitús. Atenyem el Grog Helado que salvem pel ser marge N (dret hidrogràfic). En aquest punt gaudim d'una vista espectacular de l'Arriel.

Ens enfilem pel pedregar, sempre vers l'E. Després per camí més evident i fressat, abastem l'abric.

Abric André Michaud (2680 m)

Just a l'entrada de la Gran Diagonal, és una balma obrada que pot servir d'aixopluc a un nombre reduït de persones.

La Gran Diagonal és un feixant molt evident que s'enfila esbiaixadament (d'aquí el seu nom) pel vessant nord. Sense neu o glaç hi trobem passos de grimpada fàcil (II), alguns amb certa exposició. Però cal tenir molta cura amb la caiguda de pedres (casc recomanable).

No cal seguir-la fins al final. L'abandonem per una canal a la dreta on ens cal tornar a grimpar fins al cim.

Balaitús (3144 m)

Coronat per un vèrtex geodèsic i una estructura metàl·lica piramidal, la seva prominència fa que resulti una magnífica talaia d'aquest sector del Pirineu. La llista de cims i indrets que s'hi albira en un dia clar seria més llarg que la ressenya.

Desfem el camí fins a l'Abriç Michaud on anem a l'esquerra. Baixem seguint fites i indicis de corriol, per la falda de la Roca del Dasayuno, que deixem a mà dreta.

Poc més enllà el camí es va definint. Amb algun trams de considerable pendent, ens deixa a la riba de l'ivó d'Arriel Bajo.

Desfem el camí fins als primers ivons on, per comptes de retronar a Respomuso, ho fem per l'evident camí que segueix el Barranc d'Arriel.

Al Paso del Pino confluïm de nou amb el GR 11 que prenem a mà dreta i seguim fins a la Sarra.